

Sprawozdanie z działalności Rady Wydawców Stowarzyszenia Gazet Lokalnych w okresie od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2020 roku

Przez cały rok 2020 Rada Wydawców pracowała w czteroosobowym składzie: Ryszard Pajura - prezes, Marta Ringart, Jerzy Jurecki, Maciej J. Kowalski.

W roku 2020 Rada Wydawców spotkała się na jedenastu posiedzeniach. Pierwsze z nich 17 stycznia 2020 roku odbyło się w biurze SGL w Warszawie. Z uwagi na sytuację pandemiczną kolejne miały formę zdalną, na zasadzie wideokonferencji, za pomocą komunikatora WhatsApp: 18 lutego, 14 kwietnia, 12 maja, 16 czerwca, 4 sierpnia, 11 września, 27 października, 19 listopada, 30 grudnia. O decyzjach podjętych na tych posiedzeniach członkowie stowarzyszenia byli informowani drogą elektroniczną.

Działalność Rady Wydawców nie ograniczała się do udziału w posiedzeniach i podejmowaniu decyzji w ich trakcie. Bieżące sprawy, bądź te wymagające podjęcia szybkich decyzji, załatwiane były drogą elektroniczną (e-mail) lub telefoniczną. Taki sam kontakt na bieżąco członkowie rady utrzymywali z pracownikami stowarzyszenia.

I. STOWARZYSZENIE GAZET LOKALNYCH - STAN ORGANIZACJI

1. Członkowie stowarzyszenia

Na koniec grudnia 2020 roku stowarzyszenie zrzeszało 52 członków: zwyczajnych, wspierających i honorowych:

- **członkowie zwyczajni - 47**

W pierwszej połowie 2020 roku do stowarzyszenia zostali przyjęci nowi członkowie: Elżbieta Jacheć (Strzelec Opolski), Michał Kamiński (Tygodnik Zamojski), Antoni Neczyński (Tygodnik ABC), Natasza Wysocka, (Kronika Beskidzka, Głos Ziemi Cieszyńskiej).

W czerwcu 2020 roku do wydawców gazet lokalnych, którzy nie byli członkami SGL, Rada Wydawców wystosowała 25 imiennych zaproszeń do wstąpienia do stowarzyszenia. W efekcie tej akcji członkami zostali: Tomasz Mikita (Tygodnik Szczytno), Piotr Morlewski (Nowy Tydzień, Nowy Tydzień w Lublinie), Maciej Skerczyński (Słowo Podlasia, Super Tydzień Chełmski, Kronika Tygodnia), Jolanta Sławenta (Głos Milicza), Tomasz Szatkowski (Tygodnik Płocki), Mateusz Węsierski (Gazeta Miastecka).

Jednocześnie z grona SGL zostali usunięci następujący wydawcy: Piotr Piotrowicz - objął funkcję prezesa Stowarzyszenia Prasy Lokalnej (Południowa Oficyna Wydawnicza), Bogdan Rojkowicz (Korso), Mateusz Orzechowski (Wspólnota), Patryk Ślęzak (Imedia), Paweł Golak (Intergol), Julian Golak (Stowarzyszenie Komitet Obywatelski Ziemi Kłodzkiej).

Rada Wydawców uznała, że działalność spółki PBeM oraz Stowarzyszenia Prasy Lokalnej są konkurencyjne wobec działalności SGL, nastąpiła też wyraźna utrata wzajemnego zaufania w gronie członków SGL. Ta atmosfera nie służyła współpracy. Przykładem tej konkurencyjności było zarejestrowanie przez SPL domeny: localpress.pl, łudząco zbieżnej z organizowanym przez SGL konkursem prasowym. Rada Wydawców uznała, że w przyszłości takich konfliktowych sytuacji może być więcej, stąd decyzja o usunięciu tych sześciu wydawców z listy członków stowarzyszenia.

Z grona SGL usunięta została także Monika Rabe-Prokopczyk, wydawca tygodników: Regionalna i Tygodnik Regionalna. W tym przypadku zadecydowały względy formalne - zaległości w płatności składek oraz faktur za promocję na portalu gazetylokalne.pl, co było niezgodne z § 12 p. 2 statutu SGL, który stanowi, że obowiązkiem członków stowarzyszenia jest realizacja zadań i uchwał podejmowanych przez organy stowarzyszenia. Zaległości te były wieloletnie, nieregulowane mimo licznych interwencji i upomnień.

Z listy członków zwyczajnych SGL z dniem 31 grudnia 2020 roku został też skreślony Waldemar Śliwczyński, od 1990 roku wydawca Wiadomości Wrzesińskich. Było to spowodowane zaprzestaniem wydawania przez niego gazety. Jednocześnie Waldemar Śliwczyński, z uwagi na swoje wieloletnie zasługi dla rozwoju prasy lokalnej, a także długoletnią pracę na rzecz SGL (był członkiem założycielem i długoletnim członkiem Rady Wydawców), został członkiem honorowym stowarzyszenia.

- **członkowie wspierający - 2**

- **członkowie honorowi - 3**

Członkowie SGL na koniec 2020 roku byli wydawcami 67 gazet lokalnych i portali internetowych.

2. Biuro i kadry SGL

Siedziba stowarzyszenia znajduje się w Warszawie przy ul. Foksal 3/5/ lok 19.

W styczniu 2020 roku Rada Wydawców podjęła decyzję o powołaniu z dniem 1 lutego 2020 roku Magdaleny Perkowskiej na stanowisko sekretarza Stowarzyszenia Gazet Lokalnych.

Zatrudnienie:

- Magdalena Perkowska - zatrudniona na umowę o pracę;
- Joanna Kowalska - kieruje projektami zagranicznymi i krajowymi SGL, prowadzi działania wynikające z bieżących potrzeb stowarzyszenia na podstawie umowy w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej;
- Marcin Długosz - księgowy SGL; pracuje dla stowarzyszenia na podstawie umowy z firmą eMDi, której jest właścicielem;
- dwie umowy cywilno-prawne: sprzątanie biura, obsługa informatyczna.

Działalność merytoryczna stowarzyszenia prowadzona jest we współdziałaniu Rady Wydawców i zatrudnionych pracowników.

Wszelkie dokumenty: personalne, finansowe, protokoły, umowy, itd. znajdują się w biurze SGL przy ul. Foksal. Dokumenty zawierające dane osobowe przechowywane są zgodnie z przepisami rozporządzenia RODO.

Archiwalne dokumenty, na mocy umowy podpisanej z wydawnictwem Wulkan, przechowywane były w jego siedzibie w Żninie.

3. Dochody i koszty działalności stowarzyszenia

Od 30 września 2015 r. stowarzyszenie posiada konto bankowe w BGŻ Paribas w Warszawie. W razie potrzeb, wynikających z obsługi projektów SGL, w tym samym banku zakładane są subkonta.

Stan konta podstawowego SGL na 31 grudnia 2020 (PLN)   29 164 zł.

Szczegółowe sprawozdanie finansowe przedstawi w kolejnym punkcie obrad Marcin Długosz, księgowy SGL. Poniższe zestawienia kosztów i wydatków stowarzyszenia, to dane, które nie są częścią sprawozdania finansowego. Prezentują roczne dochody i koszty stowarzyszenia bez formalnych założeń, wymaganych przez przepisy księgowe. Nie obejmują finansowania projektów SGL, tych zagranicznych i krajowych, ponieważ są one samofinansujące się, nie obciążają budżetu SGL. Niektóre, jak InForMe stanowią źródło przychodu.

Poniższe zestawienie pozwala pokazać realną sytuację finansową SGL, pozyskiwane corocznie dochody oraz ponoszone wydatki. W wielu ostatnich latach wynik finansowy był zbilansowany jeśli chodzi o dochody i wydatki. Niestety, w tym roku zanotowaliśmy wyraźną stratę - 28 909 zł, mimo iż zmniejszyliśmy wydatki stowarzyszenia o 46 111 zł. Na ten niekorzystny wynik złożyły się między innymi mniejsza o 62 512 zł prowizja ze współpracy z Biurem Reklamy Gazet Lokalnych oraz mniejsze o 8 144 zł dochody ze składek i opłat za promocję od członków SGL. W tym drugim przypadku to głównie efekt spadających nakładów, od których naliczana jest opłata za promocję.

Dochody SGL w roku 2020 w PLN

	2020	2019
Biuro Reklam Gazet Lokalnych - prowizja	66 154	128 666
Składki i opłata za promocję	36 055	44 199
Fundusz Pomocy dla Organizacji Pozarządowych	30 000	-
SGL Local Press	67 000	102 000
Razem w roku 2020	199 209	274 865

Koszty SGL w roku 2020 w PLN

	2020	2019
Wynagrodzenia i pochodne, badania pracownicze	79 560	70 331
Księgowość	32 508	35 012
Czynsz - biuro w Warszawie	9 600	9 600
Zakup wyposażenie: drukarka, klimatyzacja	-	4 515
Usługi informatyczne	2 400	2 952
Sprzątanie	2 254	1 476
Archiwum w Żninie - dzierżawa	334	313
Usługi IT i hosting	1 977	1 000
Materiały biurowe	993	2 905
Opłaty sądowe i inne	1 018	667
Wyjazdy służbowe	2 457	937
Intellect: lokalnagazeta.pl	4 800	7 100
Project Partners - opłata końcowa	-	1 845
SGL Local Press	70 608	91 417
Zasłużony dla gazet lokalnych - statuetki	1 376	3 718
Zwyczajne Walne Zebranie Białobrzegi 2020	13 233	13 632
Szkolenie on-line sprzedaż	5 000	10 789
Czocha - spotkanie z okazji 20-lecia SGL	-	16 020
Razem	228 118	274 229

Dochody i koszty w roku 2020w PLN

Dochody	199 209
Koszty	228 118
	- 28 909

4. Współpraca z Biurem Reklamy Gazet Lokalnych

BRGL sp. z o.o. od 2014 roku prowadzi działalność polegającą na pozyskiwaniu zleceń reklamowych na rzecz wydawców gazet lokalnych na zasadach strategicznego partnerstwa z SGL. Stowarzyszenie otrzymuje w jego ramach prowizję na podstawie rozliczenia zleceń reklamowych, zrealizowanych w danym miesiącu w ramach porozumienia reklamowego Tygodnik Lokalny.

Przychody SGL ze współpracy z BRGL w poszczególnych latach (netto w PLN)

2015	180 609
2016	124 945
2017	99 736
2018	171 262
2019	128 666
2020	66 154

Można zauważyć gwałtowny spadek wpływów zarówno w porównaniu z rokiem 2019 (- 49%), jak też w stosunku do lat poprzednich. To w głównej mierze efekt zastoju na rynku reklamowym po wybuchu pandemii wiosną 2020 roku. Po ówczesnym tąpnięciu trend ten nie został w pełni odbudowany do końca 2020 roku.

Pogłębiło to obserwowaną już wcześniej trudną sytuację na rynku reklam. Spadają budżety reklamowe w segmencie prasy drukowanej, a oferty naszej konkurencji, w tym koncernu Polska Press są na poziomie, który nie jest do zaakceptowania dla wydawców prasy lokalnej.

W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom pandemii BRGL koordynowało, we współpracy z Izbą Wydawców Prasy, kampanie informacyjne, w ramach których w gazetach lokalnych ukazywały się płatne ogłoszenia rządowe. Od tych ogłoszeń w 2020 roku nie była naliczana prowizja dla SGL.

Sytuacja nieco poprawiła się pod koniec 2020 roku, zdecydowanie lepiej wygląda też rok 2021 w porównaniu do roku 2020.

5. Realizacja uchwał Zwyczajnego Walnego Zebrania 2020

24 września 2020 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zebranie Członków SGL w Białobrzegach. Nie zostały na nim podjęte uchwały zobowiązujące Radę Wydawców do odrębnego sprawozdania z ich wykonania.

Sprawozdanie finansowe za rok 2019 zostało opublikowane w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz na stronie internetowej SGL.

II. PROJEKTY

1. Media bliżej ludzi - jak zwiększyć zaufanie i zaangażowanie czytelników

Projekt był wspólnym przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta i Stowarzyszenia Gazet Lokalnych, skierowanym do mediów lokalnych w Polsce oraz ich odbiorców. Miał na celu walkę z dezinformacją z jednoczesnym wsparciem rozwoju lokalnych stron internetowych. Celem było wsparcie mediów w pozyskiwaniu odbiorców online, a także edukowanie odbiorców na temat bezpiecznego korzystania z Internetu i najnowszych technologii. W całości finansowany ze środków przyznanych Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta za pośrednictwem Departamentu Stanu USA. Jeszcze w 2019 r. odbyła się sesja otwierająca projekt (Zamek Czocho).

W czterech regionach Polski odbyły się cztery wysoko ocenione dwudniowe szkolenia: „Media bliżej ludzi. Jak zwiększyć zaufanie i zaangażowanie czytelników w sieci”: Duszniki-Zdrój (jesień 2019), Poznań (luty 2020), Niepołomice i Wólka Nadbużna (lipiec 2020). Szkolenie miało na celu wsparcie mediów lokalnych w pozyskiwaniu odbiorców online oraz w edukowaniu użytkowników mediów, by bardziej świadomie i bezpiecznie poruszali się w świecie Internetu. Prowadzącymi byli: Piotr Łokuciejewski, ekspert marketingu internetowego oraz Beata Biel, dziennikarka i ekspert szkolący media (kierowała serwisem Konkret24). Łącznie udział w nich wzięło ok. 80 osób.

W drugiej części projektu realizowana była przez wydawców publikacja płatnych treści - teksty informacyjno-edukacyjne w trzydziestu tytułach i na stronach internetowych, dotyczących lokalnych przypadków dezinformacji i ich konsekwencji (trzy publikacje).

Projekt realizowany był do 30 marca 2021 roku. Złożone sprawozdanie okresowe zostało zaakceptowane.

2. Media dla Demokracji 2020 - projekty zagraniczne

Zrealizowane zostały cztery projekty, wszystkie koordynowała Joanna Kowalska.

Więcej wolności. Wsparcie stowarzyszenia regionalnych wydawców w Białorusi (2 projekty)

Odbyły się trzy spotkania on-line członków UMM (strategiczne planowanie oraz konsultacje ekspertów dotyczące wolontariatu, fundraisingu i promocji mediów, konkurs Najlepsze Regionalne Medium Roku 2020 oraz 27 akcji społecznych i promocyjnych „Bliżej czytelników!“. Te działania wsparły rozwój, a raczej przetrwanie 14 niezależnych białoruskich gazet i portali lokalnych.

Partner lokalny: Stowarzyszenie Wydawców Regionalnej Prasy United MassMedia, Białoruś.

Sprawozdania zostały zaakceptowane przez grantodawców; środki MSZ RP poprzez Fundację Solidarności Międzynarodowej (FSM), środki programu „RITA-Przemiany w regionie” poprzez Fundację Edukacja dla Demokracji.

Strengthening Free, Independent, Professional Media in Eastern, Central Europe and Russia (ECER)

W czteroletni projekt wsparcia mediów w Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainie zaangażowane są podmioty ze Szwecji, Polski i Łotwy. SGL jest partnerem-ekspertem w tym projekcie i do jego obowiązków należy: udział w comiesięcznych spotkaniach koordynatorów z 9 krajów na Skype (Joanna Kowalska), raz na rok spotkanie partnerów i udział w corocznej konferencji (Alicja Molenda, Maciej J. Kowalski, Joanna Kowalska - online 19-21 października 2020).

Wizyta studyjna grupy wydawców i managerów działów handlowych z lokalnych ukraińskich tytułów, zaplanowana na marzec 2020 roku została przeniesiona na październik/listopad 2021.

Projekt realizowany jest ze środków FOJO Media Institute ze Szwecji.

Dziennikarskie wybory – doświadczenie Polski dla Tadżykistanu

Projekt realizowany ze środków „RITA-Przemiany w regionie” poprzez Fundację Edukacja dla Demokracji.

Złożono sprawozdanie końcowe; projekt trwał od 1 czerwca 2019 do 31 marca 2020 r. Wszystkie działania zostały zrealizowane w 2019 r.: 3-dniowe warsztaty w Dushanbe dla młodych dziennikarzy z Tadżykistanu, 11-dniowy staż 4 dziennikarzy w Polsce w okresie wyborów parlamentarnych (redakcje Tygodnika Przełom i Tygodnika Podhalańskiego, radio Tok FM, Gazeta Wyborcza, Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej, Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku, spotkanie ze studentami UJ w Krakowie), 4 prezentacje na temat stażu dla lokalnych dziennikarzy w Tadżykistanie.

Projekty zagraniczne a budżet SGL

W ramach projektów zagranicznych nie jest obciążany budżet stowarzyszenia. Wszystkie koszty ponoszone są w ramach pozyskiwanych grantów i dotacji.

3. Informe i Informe 2

Oba projekty realizowane były przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Gazet Lokalnych. Pozyskane zostały na ten cel dotacje w konkursie Komisji Europejskiej na działania informacyjne w zakresie promocji Polityki Spójności przez polskie media lokalne, co miało przybliżyć lokalnym mediom i ich odbiorcom założenia oraz korzyści płynące z Polityki Spójności Unii Europejskiej.

Realizacja programu odbywała się w warunkach licznych problemów, związanych z niewywiązywaniem się FRDL z zobowiązań finansowych, zarówno w stosunku do wydawców - uczestników projektu, jak też do Stowarzyszenia Gazet Lokalnych. Oznaczało to konieczność ciągłego upominania się, pisania ponagieł, spotkań, co wprawdzie owocowało korzystnymi efektami, ale wszelkie terminy wydłużone zostały przez FRDL do maksimum, ze znacznym przekroczeniem terminów płatności.

Projekt Informe 1 został formalnie zakończony w 2019 roku, ale ostatecznie rozliczony dopiero wiosną 2020 roku.

Mimo wspomnianych opóźnień i innych problemów Rada Wydawców, po zasięgnięciu opinii wydawców, zdecydowała - jeszcze w 2019 roku - o przystąpieniu do partnerstwa i realizacji projektu Informe 2. Niestety, okazało się, że problemy przy jego rozliczaniu były jeszcze większe, niż w przypadku projektu Informe.

Na posiedzeniu w kwietniu 2020 roku RW podjęła decyzję o zaliczkowej wypłacie po 1000 zł netto uczestnikom projektu Informe 2. SGL z powodu braku wpłaty należności ze strony Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej zalegało wówczas uczestnikom projektu za usługi zrealizowane w roku 2019, a konkretnie za „Majówkę z Unią” – kampanię informacyjno-edukacyjną, polegającą na zamieszczeniu czterech publikacji w formie jednej strony redakcyjnej w 60 gazetach lokalnych oraz pięciu notatek na ich stronach internetowych. Zaliczkowa wypłata pochodziła ze środków własnych stowarzyszenia. Biorąc pod uwagę, że ośmiu wydawców, członków Mobilnej Akademii Medialnej, poniosło koszty związane z udziałem w tej części projektu, a FRDL nie zwróciła im w terminie tych wydatków, RW zdecydowała, że wydawcy ci otrzymają pełną kwotę należności za usługi zrealizowane w ubiegłym roku w ramach kampanii „Majówka z Unią”.

Wydatki te w znaczny sposób obciążły budżet SGL. RW uznała jednak, że w trudnym, pandemicznym okresie, przy wyraźnym spadku sprzedaży gazet i tąpnięcia na rynku reklamowym, nawet symboliczna kwota wpłacona na konta wydawców ma dla nich duże znaczenie.

Realizacja projektu Informe 2 trwała przez cały 2020 rok. Stowarzyszenie Gazet Lokalnych już wcześniej, w 2019 roku, wykonało wszystkie ciężące na nim obowiązki i zadania w ramach projektu. Niestety, nie otrzymaliśmy w tym czasie należnej stowarzyszeniu transzy środków, co uniemożliwiało

ostateczne rozliczenie się z wydawcami - uczestnikami projektu. Cały rok 2020 to seria monitów, upomnień, spotkań z FRDL, które prowadzili Joanna Kowalska i Ryszard Pajura. Nie przyniosło to spodziewanych efektów, FRDL tłumaczyło się, że nie otrzymało drugiej transzy środków z Komisji Europejskiej, dlatego nie mogło rozliczyć się z SGL i zrefundować kosztów poniesionych przez uczestników Mobilnej Akademii Medialnej (część projektu).

W ramach Akademii w 2020 roku trwały prace: szkolenia, zakupy w ramach mini grantów, przygotowania do badania czytelników oraz rozliczenia księgowe. Dopiero w 2021 roku SGL otrzymało drugą transzę pieniędzy i zakończyło działania. Partner Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej zamienił wizytę w Brukseli na tablety/smartfony (do wyboru) dla grupy 20 czytelników i dziennikarzy.

FRDL przygotowuje sprawozdanie końcowe, po akceptacji którego SGL otrzyma ostatnią transzę.

4. Fundusz Pomocowy dla Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Obywatelskich 2020

SGL otrzymało dofinansowanie od Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w wysokości 30 000 złotych, przeznaczone na koszty instytucjonalne stowarzyszenia ze względu na pandemię COVID-19.

Uzyskanie tego grantu jest efektem zaangażowania i wniosku, jaki do PAFW złożyła Joanna Kowalska. W ramach pozyskanego grantu sfinansowane zostały koszty działania biura SGL, w tym zakup wyposażenia, a także częściowe koszty warsztatów szkoleniowych dla wydawców SGL w trakcie zjazdów w roku 2020 i 2021.

Sprawozdanie z wykorzystania środków zostało zaakceptowane przez PAFW.

5. Przeciw pandemii

Wspólnie z Izbą Wydawców Prasy, z inicjatywy IWP, wystosowaliśmy pismo do rządu z wnioskiem o wsparcie gazet lokalnych w dobie koronawirusa. Jego adresatami byli premier Mateusz Morawiecki, minister rozwoju Jadwiga Emilewicz i minister kultury Piotr Gliński. Zaproponowaliśmy m.in. publikację rządowych ogłoszeń i komunikatów w gazetach lokalnych, wprowadzenie zerowej stawki VAT na sprzedaż gazet lokalnych oraz nieoprocentowane, wieloletnie pożyczki.

Działania takie prowadzili też sami wydawcy. Największym echem odbiła się akcja Dominika Ksińskiego, który wysłał w tej sprawie własny apel do Michała Dworczyka, szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, dołączając do niego paczkę stu egzemplarzy tygodnika Pałuki. W jego ślady poszło też kilku innych wydawców.

Ostatecznie w KPRM odbyły się rozmowy z udziałem szefa IWP Bogusława Chroboty, Dominika Ksińskiego oraz Krzysztofa Florczaka, wiceprezesa BRGL, na którym zapadły ustalenia, że w gazetach lokalnych ukażą się rządowe ogłoszenia. Dwie takie kampanie przeprowadzone zostały latem 2020 roku.

Podobnej treści pismo rozesłane zostało do marszałków i wojewodów, co w niektórych regionach, np. na Mazowszu i na Podkarpaciu, przyniosło efekt w formie publikacji ogłoszeń, związanych z epidemią.

Z inicjatywy RW biuro graficzne tygodnika Pałuki opracowało kampanię promocyjną „Gazeta lokalna zawsze aktualna”, promującą czytelnictwo gazet lokalnych. Banery, których autorem był Maciej Tyrakowski, zamieszczane były na portalach i profilach społecznościowych gazet lokalnych.

Z inicjatywy Jurka Jureckiego powstał też krótki filmik, promujący czytelnictwo gazet lokalnych, zamieszczony na portalu gazetylokalne.pl oraz na portalach i profilach społecznościowych niemal wszystkich członków SGL.

6. Grupa d.s. wyzwań cyfrowych/Polska

Od 2020 roku SGL należy do grupy, wspieranej przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Grupa złożona z kilkunastu polskich organizacji pozarządowych koncentruje się wokół tematu dezinformacji cyfrowej; spotkania on-line odbywają się średnio raz w miesiącu.

7. Narodowy Instytut Wolności

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych złożyło wniosek o wsparcie instytucjonalne na rozwój organizacji w drugiej edycji konkursu grantowego Narodowego Instytutu Wolności - Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Realizacja projektu „Lokalne media bliżej mieszkańców - rozwój Stowarzyszenia Gazet Lokalnych” zakładała m.in. organizację cyklu posiedzeń wydawców, w tym regionalnych, ukierunkowanych na przyjęcie nowych członków, pozyskanie nowych partnerów i sponsorów dla inicjatyw podejmowanych przez stowarzyszenie.

Niestety, wniosek nie został ostatecznie zakwalifikowany do realizacji.

8. lokalnagazeta.pl

Rada Wydawców podjęła w grudniu 2020 roku decyzję o zakończeniu funkcjonowania platformy: lokalnagazeta.pl, co związane było z zerowym zainteresowaniem wydawców korzystaniem z tej możliwości sprzedaży treści. Oznaczało to zakończenie realizacji projektu People`s Publish Platform, realizowanego w ramach 4. rundy Google DNI.

III. WYDARZENIA

1. SGL Local Press 2019

Konkurs ogłoszony został przez Radę Wydawców w grudniu 2019 roku poprzez rozesłanie elektronicznych informacji i zaproszeń do uczestnictwa do wydawców i dziennikarzy mediów lokalnych.

Gala SGL Local Press 2019 miała się odbyć, według pierwotnych założeń, w dniu 18 marca 2020 roku na Zamku Królewskim w Warszawie. Wybuch pierwszej fali pandemii koronawirusa spowodował, że w trybie nagłym plany te trzeba było zmienić. Ostatecznie gala odbyła się on-line w ogrodach Tygodnika Podhalańskiego w Zakopanem we współpracy z aktorami Teatru Witkacego.

Gazetą Roku 2019 została Gazeta Powiatowa - Wiadomości Oławskie.

Mecenasami konkursu byli: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (m.in. fundator Nagrody im. Bolesława Wierzbiańskiego dla Gazety Roku), Fulbright Polska, Fundacja Batorego, Izba Wydawców Prasy, Stowarzyszenie Reppol, Dębicki Klub Biznesu, hotel Bukovina Resort, Optad360, FotoPlus (Canon) Muzeum Powstania Warszawskiego (nagroda specjalna).

Wszystkie koszty związane z organizacją konkursu wyniosły 70 608 zł, zaś wpływy od sponsorów 67 000 zł. Oznacza to, że SGL dołożyło z własnego budżetu 3 608 zł.

Organizację konkursu koordynował Jurek Jurecki, który od 2015 roku nieprzerwanie pełni tę społeczną funkcję, poświęcając na to swój czas i energię. Wspierali go w tych działaniach Magdalena Perkowska i Joanna Kowalska. Ich zaangażowanie i profesjonalizm sprawiły, że mimo wielu problemów, wynikających głównie z obostrzeń po wybuchu epidemii koronawirusa, konkurs został doprowadzony do finałowej gali on-line.

2. Zastużony dla gazet lokalnych

Od 2019 roku Rada Wydawców przyznaje tytuły Zastużony dla gazet lokalnych. Pierwsze wręczenie statuetek miało miejsce podczas gali SGL Local Press 2018 na Zamku Królewskim w Warszawie.

W styczniu 2020 roku Rada Wydawców przyznała kolejne tytuły Zastużony dla gazet lokalnych. Otrzymali je kandydaci zgłoszeni zgodnie ze Statutem SGL przez członków stowarzyszenia: Dominika Księskiego, Alicję Molendę oraz członków Rady Wydawców. Lista laureatów liczy 11 osób, wydawców, dziennikarzy, pracowników redakcji, obchodzących w 2019 oraz 2020 roku 30-lecie istnienia. Podobnie jak rok wcześniej statuetki miały być wręczone podczas Gali SGL Local Press 2019, która nie odbyła się w planowanej formie. W tej sytuacji część statuetek została wręczona laureatom podczas wewnętrznego spotkania w redakcji tygodnika Pałuki. Pozostałe nagrodzeni otrzymają podczas kolejnej gali, która organizowana będzie w formie stacjonarnej.

Tytułem Zastużeni dla gazet lokalnych w 2020 roku wyróżnieni zostali: Jacek Bartkowiak (założyciel i współwydawca Gazety Słupskiej), Eugeniusz Dobaczewski - (Pałuki, założyciel gazety, członek Rady Redakcyjnej), Władysław Filipczak (wydawca Panoramy Słupskiej, współwydawca Gazety Słupskiej), Grażyna Haska (Co Tydzień, była aktywna członkini SGL), Marian Kawka (Pałuki, założyciel gazety, członek Rady Redakcyjnej), Aleksander Kmiećkowiak (Pałuki, założyciel gazety, członek Rady Redakcyjnej), Gabriela Niedbalska (z redakcją tygodnika Przełom związana przez ponad dwudziestu lat; odpowiada za finanse), Jerzy Nowicki (wydawca i redaktor naczelny Kuriera Podlaskiego - Głosu Siemiatycz), Leszek Ozimek (wydawca Gazety Goleniowskiej, współzałożyciel Stowarzyszenia Gazet Lokalnych, pierwszy prezes stowarzyszenia), Paweł Pełka (redaktor naczelny Tygodnika Podhalańskiego, wieloletni dziennikarz tej redakcji), Marzenna Spyt (z tygodnikiem Przełom związana

jest od pierwszego roku istnienia gazety; szefowa działu obsługi klienta), Beata Zalot (była redaktor naczelna Tygodnika Podhalańskiego, długoletnia dziennikarka tego tygodnika).

3. Walne Zebranie Członków SGL oraz Zjazd Wydawców w Białobrzegach

Pierwotnie Walne Zebranie Członków SGL miało odbyć się 19 marca 2020 roku w Białobrzegach, połączone ze Zjazdem Wydawców. Gotowy był już program, przygotowane uchwały i sprawozdania. Niestety, ze względu na sytuację pandemiczną Rada Wydawców podjęła decyzję o przeniesieniu WZC na czerwiec, a później, z uwagi na ciągle obowiązujące obostrzenia, na wrzesień 2020 roku.

Zjazd odbył się w Białobrzegach w dniach 23 - 25 września 2020 roku (Walne zebranie w dniu 24 września). W jego trakcie przeprowadzone było szkolenie „Jak pisać projekty i współpracować ze sponsorami?” (więcej niżej w części szkolenia) oraz tradycyjne posiedzy wydawców.

4. Szkolenia

Media bliżej ludzi

Szkolenia realizowane były w ramach projektu „Media bliżej ludzi”, we współpracy z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta - więcej na ten temat w części: Projekty.

Sprzedaż

Szkolenie z zakresu sprzedaży odbyło się w październiku 2020 roku. Pierwotnie miało się odbyć w czerwcu 2020 roku w Warszawie, ale zostało przeniesione z powodu pandemii koronawirusa. Z tego też powodu miało formę zajęć on-line.

Prowadzącym był Bartosz Mańkowski, ekspert ds. sprzedaży w internecie. W szkoleniu wzięło udział 25 osób. Tematyka: jak przygotować ofertę handlową, jak docierać do klientów, jak zbierać informacje o klientach, jak przedstawiać ofertę, rodzaje obiekcji i sposoby ich neutralizacji, jak zamykać transakcję, jak budować i utrzymywać relacje z klientem, etapy relacji z klientem i sposoby komunikacji, zarządzanie oczekiwaniami i potencjalnym niezadowoleniem.

Jak pisać projekty i współpracować ze sponsorami?

Odbyło się w trakcie Zjazdu Wydawców w Białobrzegach. Prowadząca: Monika Grzesiak-Chmura - przedsiębiorca, trener, coach, manager projektów.

IV. INNE DZIAŁANIA

1. Współpraca z siecią Biedronka

W maju 2020 roku Rada Wydawców podjęła decyzję o rozpoczęciu akcji, dotyczącej sprzedaży gazet lokalnych w sieci Biedronka, a raczej braku takiej sprzedaży. Związane to było z zaproszeniem przez sieć Biedronka, po wybuchu epidemii koronawirusa, lokalnych przedsiębiorców do złożenia ofert sprzedaży swych produktów w marketach tej sieci. W ślad za tym takie oferty złożyli wydawcy większości gazet lokalnych, ale żaden z nich nie otrzymał odpowiedzi.

W związku z tym Rada Wydawców przyjęła projekt stanowiska w tej sprawie, które zostało przedstawione do konsultacji członkom SGL. Wszyscy chętni do działania w ramach wspólnej akcji mogli się pod nim podpisać. Uczyniło to 33 wydawców 49 gazet.

W „Stanowisku wydawców w sprawie odmowy kolportażu gazet lokalnych w sieci Biedronka” napisaliśmy, że ze zdumieniem przyjęliśmy odmowę kolportażu przez firmę Jeronimo Martins prasy lokalnej w sieci Biedronka, ponieważ jest to sprzeczne z deklaracją, że Biedronka wspiera małą lokalną przedsiębiorczość. Zaapelowaliśmy o zmianę tej decyzji.

Nasze stanowisko zostało rozesłane do mediów, w tym branżowych oraz do Biura Prasowego sieci Biedronka. Wydawcy opublikowali je także na swoich stronach internetowych oraz profilach społecznościowych, a także w wydaniach papierowych gazet.

W ślad za tym poszło kolejne wspólne działanie wydawców. W imieniu swoich redakcji skierowali oni do biura prasowego Biedronki pytanie z prośbą o informację, ile produktów i jakich firm z terenu danego powiatu zostało wprowadzonych do sprzedaży w sieci Biedronka. Powstały na ten temat teksty prasowe, z reguły tych produktów było niewiele lub wcale.

Jeszcze w maju 2020 roku otrzymaliśmy odpowiedź na nasze stanowisko od Arkadiusza Mierzwy, dyrektora ds. komunikacji Jeronimo Martins z zaproszeniem na spotkanie w sprawie kolportażu gazet lokalnych w sieci Biedronka.

Spotkanie odbyło się pod koniec maja 2020 roku. Ze strony SGL uczestniczyli w nim: Marta Ringart (Kurier Gmin), Arkadiusz Gruchot (Nowiny Raciborskie, Nowiny Wodzisławskie), Piotr Krysiak (Tygodnik Starachowicki), Jerzy Kamiński (Gazeta Powiatowa – Wiadomości Oławskie), Ryszard Pajura (Obserwator Lokalny).

W trakcie rozmowy Arkadiusz Mierzwa zadeklarował chęć współpracy, ale wyłącznie za pośrednictwem kolportera Ruch. Postawił jednak warunek, że współpraca rozpocznie się od sprzedaży testowej dwóch gazet. Proponowaliśmy, aby było ich co najmniej siedem, ostatecznie przedstawiciele Jeronimo Martins zgodzili się na wprowadzenie na półki swej sieci czterech tytułów. Wybrali je z przedstawionej listy gazet, których wydawcy zadeklarowali chęć rozpoczęcia sprzedaży w sieci Biedronka. W ten sposób latem 2020 roku rozpoczęła się testowa sprzedaż: Nowin Raciborskich, Tygodnika Podhalańskiego, Tygodnika Siedleckiego, Tygodnika Zamojskiego. Miała potrwać dwa miesiące, ale została przeciągnięta, mimo ciągłych monitów z naszej strony. Przedstawiciele Jeronimo Martins zwłokę tłumaczyli trwającymi analizami. Taka sytuacja trwała do końca 2020 roku (dopiero wiosną 2021 roku do sprzedaży wprowadzono większą liczbę tytułów).

2. Przyjaciel sądu

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych wystąpiło do Sądu Rejonowego w Gryfinie z pismem w charakterze „przyjaciela sądu”. To efekt wniosku, z jakim do RW zgłosił się Kamil Miler, wydawca tygodnika Gazeta Gryfińska i członek SGL, którego proces karny o naruszenie ustawy o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odbył się przed Sądem Rejonowym w Gryfinie. Kamil Miler oskarżony został przez Komendę Powiatową Policji o prowadzenie reklamy napojów alkoholowych na łamach swej gazety i wnosił do RW o pomoc w tej sprawie. Rada Wydawców postanowiła, że wystąpi w niej w charakterze „przyjaciela sądu”, co dopuszcza polskie ustawodawstwo. W naszej opinii wskazaliśmy na informacyjny, a nie reklamowy charakter tekstów, które ukazały się w Gazecie Gryfińskiej oraz podkreśliliśmy, że skazanie Kamila Milera może stanowić naruszenie zasady wolności słowa i prawa obywateli do informacji.

Rada Wydawców wystąpiła w charakterze „przyjaciela sądu” także w sprawie Tygodnika Podhalańskiego, którego dwoje dziennikarzy: Joanna Flach i Paweł Pełka, zostało pozwanych przez starostę tatrzańskiego o naruszenie dóbr osobistych w artykule „Bąk dobija powiat”.

Rada Wydawców postanowiła, że SGL wystąpi w charakterze „przyjaciela sądu”, kierując swoją opinię do Sądu Okręgowego w Nowym Sączu. W opinii wskazaliśmy na nienaruszalną zasadę wolności słowa oraz podkreśliliśmy, że skazanie Joanny Flach i Pawła Pełki byłoby naruszeniem tej zasady, tym większym, że jak wynika z zapoznania się z materiałami, obydwójce z pozwanych dochowali szczególnej staranności w zbieraniu materiałów i rzetelności w ich opracowaniu.

Występowanie przez SGL z opiniami „przyjaciela sądu” to nowa forma pomocy wydawcom, którzy zwrócą się o nią do Rady Wydawców. Zwracamy w nich uwagę na fundamentalne zasady wolności słowa, wolności mediów i prawa obywateli do informacji. Opinie powstają wewnątrz Rady Wydawców, w której nie ma prawników, dlatego merytorycznie są one ogólne, bez wnikania w zawiłości prawne.

3. Przyjęte stanowiska w sprawach mediów

Z piśmie z 9 listopada 2020 roku, skierowanym do redaktora naczelnego Dziennika Gazety Prawnej Rada Wydawców z dezaprobatą odniosła się do zorganizowanego przez tę redakcję plebiscytu Medialne Perły Samorządu, a w jego ramach przyznania nagród w konkursie dla tzw. gazet samorządowych. Wskazaliśmy w nim, że Stowarzyszenie Gazet Lokalnych od lat stoi na stanowisku, że gazety te są zagrożeniem dla wolności słowa, nie mają nic wspólnego z rzetelnością dziennikarską. Podkreśliliśmy, że tylko niezależna prasa lokalna może spełniać wszystkie funkcje mediów, w szczególności patrzeć władzy na ręce. Dlatego wspieranie gazet samorządowych, których istnienie jest zagrożeniem dla niezależności prasy lokalnej godzi w demokrację.

W dniu 12 listopada 2020 roku Rada Wydawców w imieniu Stowarzyszenia Gazet Lokalnych wyraziła zdecydowany i kategoryczny protest przeciwko agresji policjantów w stosunku do dziennikarzy i fotoreporterów, wykonujących swoje obowiązki służbowe podczas Marszu Niepodległości w Warszawie, w trakcie których ucierpiał m.in. Tomasz Gutry, fotograf Tygodnika Solidarność. Podkreśliliśmy, że tego typu zachowanie policji nie może mieć miejsca w demokratycznym kraju.

W związku z pracami nad nowymi rozwiązaniami w zakresie badania kontroli nakładów gazet, prowadzonych przez Izbę Wydawców Prasy i spółkę Polskie Badania Czytelnictwa, Rada Wydawców na wniosek Dominika Księskiego, członka SGL i członka zarządu IWP, przyjęła w dniu 30 grudnia 2020 roku stanowisko w tej sprawie. Rada poparła w nim działania, zmierzające do raportowania nakładów gazet o zasięgu mniejszym niż ogólnopolski z dokładnością do jednego powiatu, co byłoby rozwiązaniem sprzyjającym rozwojowi mediów, nie tylko lokalnych. Niestety, ta propozycja nie została wdrożona w życie.

V. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI

1. Polsko Amerykańska Fundacja Wolności

Współpraca z PAFW znalazła już odzwierciedlenie w sprawozdaniu. Najważniejsza jej część dotyczy wspólnych działań przy organizacji konkursu SGL Local Press, którego Fundacja jest głównym mecenasem, m.in. fundatorem Nagrody im. Wierzbiańskiego dla Gazety Roku.

PAFW pozytywnie rozpatrzyła wniosek, złożony przez Joannę Kowalską i przyznała SGL grant na wsparcie organizacji w dobie pandemii - 30 000 zł.

SGL bierze też udział w pracach grupy d.s. wyzwań cyfrowych, wspieranych przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Nie będzie przesady w stwierdzeniu, że Polsko Amerykańska Fundacja Wolności jest strategicznym partnerem SGL, wspierającym w różnorodny sposób działalność stowarzyszenia.

2. Izba Wydawców Prasy

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych kontynuowało współpracę z Izbą Wydawców Prasy dotyczącą wprowadzenia praw pokrewnych do systemu prawnego Unii Europejskiej. Wspieraliśmy wprowadzenie dyrektywy unijnej w tym zakresie do polskiego systemu prawnego.

Wraz z IWP wystosowaliśmy w marcu 2020 roku wspólne pismo do władz RP w sprawie sytuacji prasy lokalnej w dobie pandemii - więcej patrz w części Przeciw pandemii.

Wspierając działania IWP, Rada Wydawców w maju 2020 roku przesłała pismo do ministra kultury, wicepremiera Piotra Glińskiego, zawierające apel o wprowadzenie na czas epidemii koronawirusa zerowej stawki na sprzedaż gazet lokalnych. Niestety, wprowadzenie takiej stawki wymaga zgody Komisji Europejskiej, której Polski rząd nie uzyskał.

3. Muzeum Powstania Warszawskiego

SGL kontynuowało współpracę z Muzeum Powstania Warszawskiego, w zakresie organizacji Nagrody Anody oraz ufundowania przez MPW specjalnej kategorii w konkursie SGL Local Press.

Pierwsza część tej współpracy to promocja w mediach lokalnych kolejnych edycji Nagrody im. Jana Rodowicza Anody. Nasze redakcje mogą też zgłaszać kandydatów do nagrody.

Druga część to Nagroda MPW w ramach SGL Local Press za najlepszy tekst na temat działalności kandydatów do nagrody Anody, opublikowane lub wyemitowane w lokalnych mediach.

4. Fundacja Instytut Studiów Wschodnich

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych było reprezentowane w organizowanym przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich 29. Forum Ekonomicznym w Karpaczu. Ryszard Pajura wziął udział w panelu „Jaką przyszłość mają media lokalne?”.

Rada Wydawców Stowarzyszenia Gazet Lokalnych

Gdańsk - Sobieszewo, 23 września 2021 roku